ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ГОВОРІННЯ У СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Т. В. Батюта
викладач,
Національний технічний університет України «КПІ»

Одним із основних завдань у процесі навчання іноземної мови є формування та розвиток у майбутнього спеціаліста навичок говоріння і комунікативної компетенції, тобто здатності та готовності здійснювати міжособове, міжкультурне та професійне спілкування з представниками інших культур, носіями мови. Звідси слідує, що говоріння як вид мовленнєвої діяльності є одним із найважливіших напрямків навчання іноземної мови у вищих навчальних закладах науково-технічного спрямування.

На різних рівнях вивчення іноземної мови формування навичок говоріння є частиною навчальної програми, однак у сучасних умовах оволодіння таким видом мовленнєвої діяльності пов’язане з значними труднощами, зокрема з обмеженою можливістю спілкування з носіями мови та використання навичок усного мовлення за межами навчального закладу [2]. З огляду на це, необхідне застосування інших шляхів інтенсифікації навчання, зокрема раціональний підбір та використання ефективних мовних засобів та форм навчання, однією з яких є застосування відеоматеріалів як елементу навчання.

Застосування візуальних реквізитів у процесі навчання іноземної мови є досить успішним, оскільки відео елементи дозволяють не лише розвивати всі види комунікативної діяльності: аудіювання, говоріння, читання та письмо, але й підвищує мотивацію та активність студентів; сприяє концентрації уваги, розвитку пам’яті; підвищує рівень культурної обізнаності; надає яскраве та емоційне забарвлення процесу вивчення «живої», автентичної, розмовної мови; створює умови для самостійної роботи студентів та є чудовою альтернативою читанню та аудіюванню [1]. Відеоматеріали є доступними та зручними для використання на заняттях з англійської мови, що обумовлено великим вибором відео ресурсів різної тематики та тривалості, що не буде суперечити програмі навчання, а поєднання візуальних зображень та аудіо презентацій може слугувати стимулюючим фактором навіть для студентів з невисоким рівнем володіння мови.

В процесі застосування відео перегляду як наглядного методу слід дотримуватись певних умов:

відео матеріал (відео кліпи, короткометражні документальні фільми, музичні відео, трейлери, відеореклама) повинен відповідати тематиці, навчальному матеріалу, рівню знань та інтересів студентів;

довжина відеоряду не повинна перевищувати 10 хвилин, що сприятиме зосередженню уваги студентів на змісті повідомлення без втрати уваги;

забезпечити доступ до відео ресурсів шляхом використання спеціального приміщення з необхідним технічним забезпеченням (проектором, телевізором, інтерактивною дошкою або комп'ютером). Облаштувати перегляд таким чином, щоб всі студенти могли чітко бачити та чути демонстрований матеріал;

підготувати студентів до перегляду відеоматеріалу, попередньо ознайомивши студентів з новими лексичними одиницями, які студенти зможуть ідентифікувати в контексті повідомлення;

акцентувати увагу на головному та суттєвому, не перенасичувати заняття відеоматеріалами, які можуть бути складними для студентів, що призведе до втрати мотивації та втрати розуміння змісту матеріалу.

Виокремлюють три основних етапи роботи з відеоматеріалами. Перший етап – підготовчий; на даному етапі слід мотивувати студентів до перегляду необхідного матеріалу, підготувати студентів до успішного виконання завдань, шляхом ознайомлення з новим лексичним матеріалом, усунути можливі труднощі сприйняття тексту. Формування навичок говоріння на даному етапі починається із провокування дискусії на задану тему, постановку питань, які прогнозують зміст тексту відеоматеріалу.

Другий етап полягає у безпосередньому перегляді відео, в процесі якого студенти фокусують свою увагу на візуальному та аудіальному аспектах. Метою другого етапу є усвідомлення змісту відео, активізація мовленнєво-мисленнєвої діяльності студентів. Даний етап може супроводжуватись виконанням різного роду вправ, зокрема, так званим прийомом «стоп-кадру» – зупинка відео та обговорення фрагменту матеріалу; перегляд відео без супроводу звуку з подальшим відтворенням не почутої інформації; відтворення тексту в ході перегляду відео, шляхом заповнення пропущеної інформації на роздруківці; послідовний переклад висловлювань чи речень тощо.

Третій етап – завершальний – найбільш сприяє розвитку вмінь та навичок говоріння у студентів, оскільки саме на даному етапі максимально реалізується мовленнєва творча діяльність студентів. Можливі завдання на переклад з використанням нової лексики, організація дискусій та діалогів, письмові завдання на розвиток навичок письмового мовлення (написання рецензій чи створення резюме). Однак, найефективнішими завданнями, спрямованими на вдосконалення вмінь та навичок комунікації можні виділити наступні:

обговорення персонажів відеоматеріалу, поведінки героїв, їх вчинки;

дискусії, викликані постановкою питань за темою відеоматеріалу;

ведення діалогів та рольові ігри за темою відео фрагменту;

переказ відеоматеріалу як вид монологічного мовлення;

драматизація переглянутого фрагменту;

передбачення розвитку подальших подій відео сюжету;

розробка та створення проектів на основі відеоматеріалу, тощо.

Таким чином, слід підсумувати, що застосування елементів відео перегляду та їх внесення в робочу програму є найкращим способом слідувати сучасним вимогам та тенденціям у наданні підготовки студентам вищих навчальних закладів, оскільки така практика стимулює студентів до

мовленнєво-мисленнєвої роботи та вироблення комунікативної компетенції, незалежно від рівня підготовки та віку студентів.

Література:

1) Митюн М. А. Использование аутентичных видеоматериалов при формировании навыков говорения на уроках английского языка [Електронний ресурс] / М. А. Митюн. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: http://www.rusnauka.com/17_APSN_2013/Pedagogica/5_140765.doc.htm.

2) Фролова Н. А. К вопросу о способах формирования навыков говорения на иностранном языке у студентов ВПО / Н. А. Фролова, И. В. Алещанова. // Успехи современного естествознания. – 2014. – № 11-1: Филологические науки. – С. 108–110.

3) Video for the English classroom [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://www.teachingenglish.org.uk/article/video-english-classroom.